

Oldenzaal

Gebiedsinformatie

- Gebiedsnaam: Oldenzaal
- Gebiedsnummer: OV22
- Oppervlakte: 2569 ha.
- Provincie(s): Overijssel
- Gemeente(n): Losser, Weerselo, Oldenzaal

Aardkundige identiteit

- Genese:

In het warme Tertiair werd een groot deel van Nederland ingenomen door subtropische zee. Daarin werden mariene zanden en kleien afgezet. Door bodembewegingen (tektoniek en glaciële tektoniek) zijn de afzettingen op een aantal plaatsen ten opzichte van elkaar verschoven. In de voorlaatste ijstijd, het Saalien, zorgden ijslobben ervoor dat de bevroren ondergrond zijdelings werd weggedrukt en als grote schubben dakpansgewijs op elkaar gestapeld werd. De op deze wijze ontstane ruggen worden stuwwallen genoemd. Het bijzonder reliëfrijke stuwwallencomplex van Oldenzaal is tijdens het Saalien in twee fasen opgebouwd: het zuidelijke gedeelte, waarvan de strekkingslijnen van de schubben en lagen ongeveer noord-zuid lopen in de eerste fase en het noordelijke gedeelte met meer oost-west verlopende strekkingslijnen in een latere fase. De richtingen in het noordelijke deel sluiten aan op die van de stuwwal van Ootmarsum. Bij de stuwing in het Saalien waren zowel Tertiaire als Pleistocene afzettingen betrokken. De Pleistocene gronden zijn echter voor een groot deel door erosie verdwenen, waardoor het Tertiaire materiaal tegenwoordig aan of nabij het oppervlak voorkomt.

- Vormen en patronen:

De stuwwallen zijn in het landschap herkenbaar als hoge en lagere heuvelcomplexen en worden versneden door een aantal sneeuwsmeltwaterdalen. De erosiebestendige, uit Pleistocene afzettingen bestaande bergtoppen, die tot een hoogte van meer dan 80 meter +NAP reiken, vormen de hoogste delen van het stuwwallencomplex.

- Aardkundige waarde:

Het stuwwallencomplex van Oldenzaal bevat verschillende bijzondere elementen, zoals Tertiaire afzettingen en periglaciële dalen, waardoor het geologisch en geomorfologisch van grote waarde is.

- Ouderdom:

Tertiair/Pleistoceen.

- Huidige processen:

Geen.

- Relatie met bodem, geologie, geohydrologie:

Tussen de stuwwallen van Ootmarsum en Oldenzaal liggen fluvioglaciële zanden met daarop postglaciële afzettingen en keileem. Op de stuwwal komen veldpodzolen voor en op de hogere delen enkeerdgronden, met bekeerdgronden en een enkele gooreerdgronden in de smeltwaterdalen. Rondom Oldenzaal worden twee soorten keileem aangetroffen. De eerste soort keileem bevindt zich in de oostelijke stuwwal bestaande uit zandige zavel, met veel fijn en grof zand, grind en stenen. Hierbij is Tertiair materiaal uit de ondergrond opgenomen. Deze bodem is gekarteerd als oude kleigrond met zeer ondiepe Tertiaire klei. De tweede soort keileem ligt ten zuidoosten van Oldenzaal. Hier betreft het een ongestuwd keileempakket (geen stuwwal) van enkele tientallen meters dikte in de vorm van een rug. Dit pakket is gevormd als lokale morene en bestaat grotendeels uit materiaal dat in de naaste omgeving is opgenomen, met name Tertiaire zavel of klei. Deze bodem is gekarteerd als oude

rivierkleigrond, met zeer ondiepe keileem. Het gebied wordt gekenmerkt door een goede afwatering en infiltratie.

- Relatie met andere landschappelijke waarden:

Het landschap heeft een matig open karakter als gevolg van het reliëf samen met de afwisseling op korte afstand van opgaand bos, hakhout, singels, houtwallen, knotbomen, beekjes en daarnaast kleine perceeltjes van zowel akkerbouw als grasland.

Inventarisatie van beleidskansen

- Gebruik en eigendom:

Landgebruik	Grasland, akkerland en bos
Eigendom Staatsbosbeheer	<1%
Eigendom Natuurmonumenten	10-20%
Eigendom Provinciaal Landschap	Nee
Overige eigendomssituaties	Particulier
Status Nationaal Park	>90%
Status Provinciaal monument	Nee

- Beleidscategorieën:

Overlap met netto EHS	30-40%
Overlap met Gebieden Behoud en Herstel	100%
Overlap met Nationaal LandschapsPatroon	>90%
Overlap met GEA-gebieden	80-90%
Overlap met Waardevolle Cultuur Landschappen	100%
Overlap met Belvedere – Cultuurhistorie	>90%
Overlap met Unesco-gebieden	Nee